

Про нас

Наша робота

Контакти захисту прав людей
до ВІЛ та ТБ

Історії війни: «Я побачила російський БТР і стояла як укопана», – харківська художниця Галина Булгакова

05.05.2022

ТРИБУНАЛ ДЛЯ ПУТІНА

ІСТОРІЇ ВІЙНИ

ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ

ВІЙНА

АДВОКАЦІЯ

Архітекторка і художниця **Галина Булгакова** залишила в рідному Харкові все: квартиру, вже підготовлені для виставки картини, напівзруйновані салтівські будинки, які колись проектувала. До Львова мисткиня приїхала лише з онуком.

Інтерв'ю підготував львівський журналіст **Тарас Зозулінський**. Джерело [сайт ХПГ](#)



Галина Булгакова

– Я постійно вже багато років жила в Україні. Хоча за народженням – росіянка. З Дону. Так склалося, що все моє свідоме життя пройшло у Харкові. І я мала бізнес – такий... різний. Навіть мала акціонерне товариство. Бачила багато країн. Але все одно завжди поверталася до України.

За професією я архітектор та художник. Багато збудувала будинків в Україні. Точніше в Харкові. Це Салтівка переважно. Яка зараз повністю зруйнована. Мій дипломний проект – це прибудова до Харківського вокзалу. Їхній висотний готель – це мій дипломний проект. Справжній. Який у мене взяли і одразу почали будувати. Тобто мій внесок – не знаю – великий чи маленький – але він є у Харкові. І я цим пишаюся.

Я вже давно пенсіонерка. Вдова. Мій чоловік був хірургом. Але вже десять років, як його немає. І в мене з усієї сім'ї залишився лише один онук.

– Чи думали ви, що почнеться повномасштабне вторгнення росії?

– Я її передбачала. Якось внутрішньо відчувала, що вона буде. І коли почалася війна, мій онук не вірив. Він студент харківського університету. На другому курсі. Філософський факультет, спеціальність культуролог. Двадцять років йому зараз. І він мені постійно казав: це дурниці, яка війна?

Все почалося раніше, 14-го року. І воно висіло в повітрі – ось ця аура війни – із нежіночим обличчям.

– Як пройшов ваш перший день повномасштабної агресії?

Корисні по

Переселенцям та кримчанам

АТО

Поліція та суди

Активістам (мирні збори, пр

Людям з інвалідністю

Батьки, діти, сім'я

Вкладникам банків

Праця та пенсія

Житло та компослуги

Допомога ромам

Спецтема «Допомога ромам»

Місцевий і прав людини

Перехідне правосуддя



Ugspl

Нравитсь

Чавитсь

– Я живу в центрі міста. Прямо біля Палацу Праці. І коли почалися ці ось розриви... Там багато ресторанів, там поряд «Панорама». І там часто бувають феєрверки. Але цього разу вранці, я думаю: щось рано гуляють. Точніше, пізно почали. І я почула, що це не феєрверк. Стріляли вже тоді по Салтівці.

Але я думала, що це тимчасове явище. Ну, не може бути таке, щоб наші брати, росія, раптом ні з того ні з сього на нас напала. Що ми зробили для неї погане?

Ми пробули у Харкові, чекали, коли вщухне. Але воно не вщухало. Ми живемо у невеликому будинку в центрі міста. Третій поверх. Вище нас – немає. На першому поверсі лише офіси. Ми з ним живемо вдвох.

Бомбосховища немає. Нам тільки на площу Конституції треба було бігти до метро. Але бували такі моменти, коли ми збиралися йти, але була комендантська година, або вже йшов обстріл з автоматів. Ми чули автоматні черги. Ми не могли добігти. І були моменти, що нам казали, що станція вже закрита і нікого не пускають.

Тому ми спускалися з ним на перший поверх. В офіс нашого сусіда. І там лягали на землю, і там перебували. Але там була вода. Там було тепло. І ми якось там до ранку просиджували.

– Як минули ваші наступні дні?

– Потім почалися сильні обстріли. Вже дуже близько. Коли перші снаряди почали потрапляти по центру міста, нам запропонували сховатися за сорок кілометрів від Харкова. В селі. Нас привезли, через пости ми їхали, нас питали кодові слова. Але ми проїхали. І ми там пробули десь із тиждень. Поруч ліс. Там не було продуктів. Там не було умов. Нас там було десятеро людей. І я зрозуміла, що нам все ж таки потрібно вибиратися з міста якимось чином. Але нас двоє. Нікого немає. Допомоги ніякої немає. А в цьому невеликому селі, чи селищі, як його можна назвати, є віруючі люди. І вони нас відвезли до Харкова. У них також є місія така благодійна. Вони своїх віруючих, ось тих, хто приїжджали до Харкова, вони їх розселяли у свої будинки. І нас відвезли до Харкова. Привезли майже під будинок.

‘Я побачила російський БТР у центрі Харкова і с...



– Чи бачили ви події, в яких військові проти таких мирних мешканців, як Ви, вчиняли злочинні дії? Як ви остаточно вирішили їхати з міста?

– Ми вийшли. І я побачила, що там відбувається. Насправді. Розбиті вітрини, кров на вулицях. Мародерство. Було видно – залазили навіть у бібліотеки. Я не знаю, що вони там шукали – продуктів немає. Я чула обстріли, боялася. По-перше, я побачила БТР, російський. Він стояв, як я ходила за продуктами. Він стояв біля «Никольського». Це новий торговий центр, який відкрили нещодавно. Його відкрили влітку. Я побачила біля бібліотеки Короленка цей БТР. І я не знала, що мені робити.

Я стояла як укопана. Потім зрозуміла, що мені треба якось рухатися. І я пішла назад. Не знала, що зі мною буде. Що в них на думці, звідки мені знати? І я потихеньку, потихеньку дуже повільно йшла, і чекала, що щось зі мною трапиться: мені в спину вистрілять. Бо якби вони не хотіли – вони б не приїхали до мого міста. Вони не прийшли б сюди. Але навіщо вони прийшли сюди – не з добром – якщо вони приїхали на БТР.

І я зайшла до невеликого магазинчика біля нашого будинку і купила тільки найнеобхідніше, бо продуктів уже було мало. Я купила хліб, якісь макарони, я купила сірники. Таке – дрібниці...

Побачила розбитий Палац Праці. Побачила вибиті вікна «Панорами». Побачила розбиту колишню крамницю «Мелодія»...

UGSPL

YouTube 139

Чат-бот CrimealsUA!
Отримати моментальну конс
популярних питань

Твити от @UGSPL



Палац праці, Харків, 2 березня

Ми забігли до себе додому, вікна були відкриті. Видно, хвилину відчинило вікна. І тут почало знову гуркотіти. Ми побули вдома хвилин п'ятнадцять. За ці п'ятнадцять хвилин ми встигли взяти мінімум. Документи, якісь гроші, воду. І коли почало дуже гуркотіти, ми вискочили з дому.

І я не знаю, як нам дістатися вокзалу. Ми вирішили їхати до Львова. Ми подивилися на розклад поїздів. Біжимо. У мене рюкзак. Якась сумка з мінімальними продуктами.

І йдемо так уздовж будинків, переходимо вулицю. Позаду нас сигналізує машина. І чоловік, шофер, каже: давайте я вас підвезу.

Так ми потрапили на вокзал. На перший поїзд до Івано-Франківська ми не встигли. Але був наступний до Львова. Ми стали у чергу, потрапили у вагон, набилося нас, звичайно, багато. Дісталися Львова.

У вагоні було по десять людей у купе, і люди сиділи ще в проходах. Ми побачили бабусю, років дев'яносто, вона сиділа у проході. Ми її запустили до себе у купе. Вона після двох інсультів. Сиділа з нами. Весь час розпитувала, куди вона їде. Вона їхала зі своїм сином, син залишився у тамбурі, а вона їхала з нами...

Усі мої полотна, всі мої роботи залишилися вдома. Великі, метрові. Досить гарні. Я їх готувала на виставку. І все довелося кинути. І я перейшла на маленьку графіку – А4. Основну частину я вже малювала тут.

– Що кажуть ваші знайомі з росії?

– По одному творчому сайту у мене є знайомі. І я звернула увагу, що ті люди, з якими я була у творчому контакті... Я ж писала вірші, а ті люди писали музику, і ми там були у конкурсах якихось, і я там свої вірші колись писала, я їх своїми малюнками ілюструвала. І стосунки були дуже добрими. До початку війни. І коли я сказала правду про те, що відбувається, мені не повірили. Мені сказали: ти брешеш. Цього не може бути.

Одна людина з Санкт-Петербурга мені сказала: «Навіщо ти мені брешеш, я ж знаю, що там у вас відбувається. Ви самі себе знищуєте. Ми просто хочемо звільнити вас»...

Мене звільняти не треба! Я вільна людина. Я говорю, що хочу, я можу робити, що я хочу, можу висловлюватися, можу розмовляти російською. Тут немає такого, щоб переслідували. Можу говорити російською, можу українською, можу говорити англійською, якщо мене запитують.

– Чи залишилися у вас знайомі в Харкові, що вони розповідають? Які для вас наслідки від того, що ви пережили?

– Моя подруга бачила бомби, що летять, вона бачила як розстрілювали людей, які стоять за гуманітарною. Вона каже, я не могла зорієнтуватися, я тільки встигла забігти в магазин. Але були загиблі... І морги переповнені. В Харкові. І невідомо хто там.

На вулиці лежали тіла. Розбиті. Шматки. Кров...

... Психіка і так дуже порушена. Я дуже погано сплю. Я коли захворіла – мене тут дуже гарно прийняли в лікарні. Я була в одній лікарні, я була в другій. Я пройшла курс лікування, мені зробили повне обстеження.

У мене є ще онук, який це все дуже тяжко переносить. Він не проста людина. Незважаючи на те, що він вчиться дуже добре, на другому курсі. Але він має ознаки порушення психіки. Я почала спостерігати в нього – він на вигляд нормальна людина – але він інакше сприймає дійсність. Я починаю бачити у ньому ознаки аутизму.

– Що ви думаєте, як усе буде далі?

– Я хочу вірити, що війна закінчиться. І що правда про цю війну буде донесена до тих людей, які не вірять у це. Я взагалі людина не публічна. Але видно, я зрозуміла, що якась моя місія в цьому є.

Я можу тільки сказати, що я ніколи і нікому... Як то кажуть, ворогові не побажаєш...

Щоб їх сини, якщо вони мають можливість до них звернутися, щоб вони їх покликали додому. Щоб вони не отримували вантаж 200. Бо гинуть наші діти, маленькі...

До речі, у моєї знайомої народилася онука. У підвалі. І показували цю дитинку. Вона в рожевому. Дівчинка. Кажуть коли у рожевому, то це до миру.

– Можливо, у вас є що сказати росіянам?

– Я хочу звернутися просто до матерів: повірте мені, що війна – це найстрашніше, що може бути. Можна втратити свій будинок, можна втратити гроші, можна втратити нерухомість. Можна втратити одяг, можна втратити роботу. Найстрашніше – втратити життя.

Смерть завжди страшна. До смерті не можна підготуватися – навіть якщо людина вмирає через хворобу.

Але коли смерть така – насильницька, моторошна, несправедлива, – то треба, щоб материнські серця відчували: що ми теж маємо серця, і в нас також є діти. І що наше життя теж може ось так раптово обірватися.

Мене, наприклад, витягли з контексту мого життя. Я зараз нічого не маю. Нічого абсолютно. Ось тільки я й онук. Оці два наших життя, які є найголовнішими. І я хочу їх зберегти.

І якщо мені завтра скажуть, що війна закінчилася... Я щодня засинаю з цією думкою, що війна може закінчитися... Я думаю, що це жах, це сон. Що це має закінчитися. Моя мати воювала. Була на фронті. Медсестрою. І вона мені сказала: найголовніше, Галино, щоб у твоєму житті не було війни. Так сталося, що вона в моєму житті є. Але якщо вони мене побачать, почують, я б хотіла, щоб у їхніх серцях теж почуття якоїсь провини було. Тому що, може, вони не знають, де їхні сини. Але вони мають це знати. І чим вони тут займаються, вони теж повинні знати...



Графіка Галини Булгакової

Галина Булгакова лікує онука у Львові. Вона продовжує малювати. На маленьких аркушах А-4. І навіть на афішах. І вона знає, що ми скоро переможемо. Мене звали Тарас Зозулінський, я журналіст зі Львова, продовжуємо нашу боротьбу.

Якщо помітили помилку на сайті, будь ласка, виділіть текст та натисніть **ctrl-enter**.

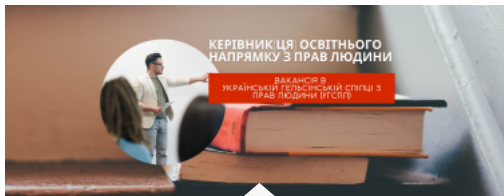
Також може бути корисним



Документування злочинів армії РФ на
Чернігівщині: відмінності у роботі
держави та громадянського суспільства

Документування злочинів армії РФ в Україні –
важливий етап у процесі притягнення злочинців до
відповідальності....

13 Червня 2022



Керівник(ця) освітнього напрямку з прав
людини

Українська Гельсінська спілка з прав людини
оголошує конкурс на посаду керівника(ці)
освітнього напрямку з прав...

13 Червня 2022



Росія передумала виконувати рішення
ЄСПЛ, ухвалені після 15 березня. Чому це
чергове нехтування РФ принципами
міжнародного права пояснює адвокат
УГСПЛ

Цього тижня Державна дума Росії ухвалила одразу
в другому та третьому читаннях законопроект, що
дозволяє...

11 Червня 2022



Під обстрілами і без можливості
порятунку: як переживають російське
вторгнення інтернати, геріатричні
заклади, слідчі ізолятори та колонії

Із повномасштабним нападом Росії стало
зрозуміло, що Україна не готова до евакуації людей
з місць...

09 Червня 2022

Приєднуйтесь

Робімо велику справу разом!

ПІДТРИМАТИ

СТАТИ ВОЛОНТЕРОМ

ПРОЙТИ СТАЖ

ПРО НАС[Контакти](#)[Для ЗМІ](#)[Донори та партнери](#)[Річні звіти](#)[Керівні органи](#)[Члени Співки](#)[Працівники офісу](#)**ДІЯЛЬНІСТЬ**[Громадські приймальні](#)[Стратегічні справи](#)[Моніторинг](#)[Аналітика](#)[Адвокація](#)[Освіта](#)[Спецпроекти](#)**БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА****ДОПОМОГА**[Прийти на консультацію](#)[Корисні поради](#)[Поставити питання юристу](#)[Відповіді на актуальні питання](#)[Новини](#)[Анонси](#)[Бібліотека](#)[Заяви](#)[Тендери та вакансії](#)

© 2003–2015

Всі права застережено.

При передруку наших і
посилання (для інтерне
гіперпосилання) на [hel:](#)
обов'язкове.

office@helsinki.org.ua[+38 \(044\) 485 17 92](tel:+380444851792)